

Asia: VN/21836/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035

Lausuntopyyntö

2. Strategian lähtökohdat

Edellisten monimuotoisuusstrategioiden epäonnistuttua on tärkeää, että tässä strategiassa määritellään riittävät toimet luontokadon pysäyttämiseen, tavoitteiden seuranta sekä mittarit, joilla toimia mitataan. EU:n biodiversiteettistrategiaan pohjautuen on pidettävä tiukasti kiinni siitä, että Suomen maa- ja merialueiden pinta-alasta suojellaan 30%. Hyvä, että 10 % tiukan suojelun tavoite on strategiassa määritelty ja siitä on erityisesti metsien kohdalla erittäin tärkeää pitää kiinni. Olennaista on myös varmistaa, että suojelu toteutuu elinympäristö- ja maakuntakohtaisesti.

On hienoa, että strategiassa mainitaan läpileikkaava systeemitason muutos. Strategiassa tulisi huomioida myös, että systeemitason muutokseen tarvitaan kaikkien hallinnonalojen sitoutumista tavoitteisiin sekä riittävää rahoitusta.

3.1 ja 3.2 Päätaavoite ja tarkemmat tavoitteet

-

3.3 Luonnon tilan tavoitteet

T3.1.1

Tavoite talousmetsien kuolleen puun keskitilavuudesta on nostettava jo 2030 mennessä 10 kuutiioon hehtaarilla. Noin neljännes metsälajeista on riippuvaisia lahoppuusta, mikä on yksi isoimmista syistä metsälajien suureen osuuteen uhanalaisista lajeista. Jotta tavoite T3.1.1 olisi linjassa tavoitteen T3 kanssa, on tavoiteltava kuolleen puun 10 kuution keskitilavuutta jo 2030 mennessä. Vertailukohtana luonnontilaisissa metsissä kuolleen puun keskitilavuus on 60-100 kuutiota hehtaarilla.

3.4 Suojelu ja ennallistaminen

T7. Tavoitetta on tarkennettava niin, että mainitaan metsien suojelupinta-alan kasvattaminen 30% kaikesta tuottavasta metsämaasta. Uhanalaisuuskehityksen pysäyttämiseksi olisi tärkeää tarkentaa

30% suojelutavoite koskemaan uhanalaisille lajeille yleisimpiä elinympäristöjä. Metsät ovat yleisin uhanalaisten lajien elinympäristö, joten metsistä tulisi suojella 30%, josta 10% tiukasti.

T7.3. Kaikki jäljellä olevat luonnontilaiset-, vanhat ja luonnontilaisen kaltaiset metsät tulee suojella välittömästi eikä vasta vuoteen 2030 mennessä. Suojelu tulee aloittaa valtion mailta. Useat vanhat ja luonnontilaiset metsät ovat jatkuvan hakkuu-uhan alla. Ne saatetaan menettää vuoteen 2030 mennessä, jos niitä ei suojella pikimmiten. Jos edellä mainittujen suojelu ei kata 10% tavoitetta, tulee myös aiemmin talouskäytössä olleita metsiä suojella. Tässä tulee priorisoida erityisesti kytkeytyneisyyden ja kattavan suojeluverkoston kannalta olennaiset kohteet, kuten kansallispuistojen ympäristöt ja kansallispuistoverkostoa kytkevät metsät.

T7.4. Metsämaan tiukasti suojeltu pinta-ala tulee olla vähintään 10% jo vuoteen 2030 mennessä, sillä suojelutarve on akuutti. Odottamalla vuoteen 2035 asti on riski, että monimuotoisuudelle arvokkaimpia metsiä ehditään menettää. Lisäksi viivyttely voi johtaa siihen, että lopulta joudutaan suojelemaan enemmän nuoria, metsätaloudelle merkittävämpiä alueita.

Ei riitä, että tiukasti suojellun metsämaan pinta-ala on koko maan tasolla vähintään 10%. Jokaisessa maakunnassa tulisi olla 10 % tiukasti suojeltua metsämaata. Suomen Luontopaneelin mukaan "kaikkien vanhojen metsien suojelun jälkeen paras luonnonsuojelullinen hyöty saadaan kohdistamalla metsien lisäsuojelu alueellisesti tasaisesti siten, että 10 prosentin tiukan suojelun minimitaloite saavutetaan jokaisessa maakunnassa."

Suomen metsäelinympäristöissä on suurta vaihtelua Etelä- ja Pohjois-Suomen välillä. Suojelemalla jokaisessa maakunnassa 10% metsämaasta tiukasti, voidaan turvata erilaisten metsäelinympäristöjen elinvoimaisuus sekä muodostaa koko Suomen kattava suojeluverkosto.

T7.11. Metsien suojelua tukeville alueille (OECM) tulee määritellä talousmetsiä huomattavasti tiukemmat rajoitukset, jotka eivät salli monimuotoisuuden heikentämistä. Metsien osalta suojelua tukevia alueita on oltava 20% metsäpinta-alasta.

Kohdassa 3.4.1 mainitaan ensisijaisten suojelua tukevien alueiden (OECM) olevan "Metsähallituksen Metsätalous Oy:n omalla päätöksellä suojelemissa alueita, valtion virkistys- ja retkeilyalueita, metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä, kaavamääräyksillä suojeltuja alueita sekä maatalouden ympäristötuen sopimusalueita". Näillä alueilla sallitulle metsänkäsittelylle on määriteltävä yhteiset periaatteet. Esimerkiksi tällä hetkellä Metsähallituksen omalla päätöksellä suojelemat kohteet ovat vain väliaikaisia ja niillä saa toteuttaa rajujakin hakkuita. Samoin valtion virkistys- ja retkeilyalueilla saa toteuttaa kaikenlaisia hakkuutoimenpiteitä. Niille kohteille, jotka päätyvät suojelua tukeviksi alueiksi on määriteltävä rajoitukset. Esimerkiksi avohakkuiden ja laajojen harvennushakkuiden tekeminen näillä alueilla tulee kieltää.

3.5 Paineiden vähentäminen ja juurisyihin vaikuttaminen

-

3.6 Saamelaiset ja luonnon monimuotoisuus

-

3.7 Suomi maailmalla

-

Muita huomioita luonnoksesta

4.1 Strategian luontovaikutukset

Luontovaikutuksien arvioinnissa todetaan, että strategian kirjausten mukaan kustannukset olisivat ekologisen vaikuttavuuden sijaan voimakkaasti OECM-alueiden kohdentamista ohjaava tekijä. OECM alueet tulisi kuitenkin määritellä erityisesti ekologisen vaikuttavuuden kautta. Kustannusten ei voida antaa olla esteenä luontokadon pysäyttämässä.

Aiemman monimuotoisuusstrategian vaikutusten arvioinnin mukaan taloudelliset panostukset toimenpiteiden toteutukseen olivat pääosin riittämättömät. Tässä strategiassa on nostettava esiin tehokkaan rahoituksen tarve luonnonsuojelulle. Käytännössä luonnonsuojelun rahoitusta tulee nostaa miljardiin euroon tai sitoa se bruttokansantuotteeseen siten, että se vastaa 0,5-1 % BKT:sta.

Mikkola Reija
Luonto-Liitto ry - Luonto-Liiton metsäryhmä